

RAIKKÜLA

KOLHOOSI JUHATUSE JA ÜHISKONDLIKE ORGANISatsioonIDE INFOLEHT

Nr. 6 (36) JUUNI 1990

Heliseb ümber nüüd suve
magusam viis,
käib vainu peal rõõmsate
kaja —
täis kuminat, rõõmu kordab
hiis —
oh vaige öö, meelitajal...
ERNST ENNO

Kuldse kettana vajub päike metsa taha, algab Hämariku ja Koidu valge juuniöö tulvil lõhnu ja helisid.

Jaanipäeva öhtul algab suur rahvaliikumine jaanitulele ning kiikede juurde, et seal laulda, tantsida, vägikaigast vedada, rammu katsuda, hundiratast viisata ja ... jaaniööl sõnajalaõit otsida.

Onnestub õnneotsijal õit kätte saada ja seda hooltsasti hoida, saab temast kõige õnnelikum inimene maa peal.

Jaaniöö on lühike ja kaob kätte. Peatselt algab uue päeva sünd, karge ja hunnitu oma kristalses ilus. On saabunud jaanipäev! Jaanipäev! suve kõige pidulikum püha.

ERNI TAMMARU

Laulureis Soome

8.—10.juunini sai teoks Raikküla meeskoori vastukülaskäik möödunud aasta oktoobris Raikkülas viibinud Soome koorile. Kuidas meie «poistel» raja taga läks ja mida meeldivat meelde jäi, neid muljeid olid lugejatega infolehe vahendusel meeeldi nõus jagama koorivanem Ain Oraste ja tõlgina kaasas olnud Ludmila Käsper.

L. K. «Reisiseltskonnas oli 25 inimest. Kõik asjaosalised said sõita, kellelegi takistusi ei tehtud. Sõit kulges bussi ettevõtte «Mootor» renditud «akvaariumiga» Tallinnast läbi Viiburi Nuijamaale (piiripunkt). Bussisõit läks maksma umbes 2000 rubla ja loomuli-

kult maksime selle oma taskust kinni.

Kerge elamuse pakkus Nõukogude toll. Esmalt piirivalve range passide kontroll, teise-na tollimeeste pisteline kohvrite kontroll ja lõpuks jälle piirivalve, kes kontrollis tollimeeste töö kvaliteeti!

Üks mees pidi oma šokolaa-dist loobuma, bussijuhilt võeti hoiule minimopeed. Minimopeed muidugi naastes tagastati, šokolaadi mitte, kuna viimast on lubatud tollis säilitada ainult 48 tundi (seega väga kasulik konfiskeerida).

Järgnes 21 km vaba tsooni (selles paiknevad Saima lüüsid) ja siis Soome tolli. Nõukogude tolli ja piirivalvega võr-

reldes oli Soome ametimeestega meeldiv kohtuda.

«Tere päevast! Tere tulemast! Palun Teie passid!» Järgnes kiire passide tembeldamine ja «Head reisi!»

Piiril olid meid vastu võtmas Soome koorivanem ja dirigent. Soomlastel on kaks esmast asja, mida kunagi ei unustata: kohv ja saun. Peale 12 tunnilist bussis loksumist kuluski kohv marjaks. Hiljem jätkus saunamõnusidki küllaga.

Piirilt sõitsime Kyyhkyläse. See kujutab endast kolme sõja invaliidide kodu. Selle kauni ja praktilise asutuse vanim elanik oli 103 ja noorim 63aastane. Meie auks heisati seal Soome riigilipp ja pakuti tervituskokteil.

Juba järgneski meie esimene kontsert majarahvale.

Suures hallis võis kohal olla 150—200 inimest. Meie meeste esinemine võeti väga soojalt vastu. Kuna istusin publiku hulgas, siis oli liigutav jälgida, kuidas mõnigi kuulaja võitles pisaratega.

Pärast kontserti ootas meid lõunalaud.

Edasi läks sõit Porrassalmi. See oli üks looduslikult kaunis kohas asuv invaliidide puhkekoht. Seal ootas jälle kohv ja saun. Esialgu polnud siiski saunamõnusid aega maitsta, kuna juba sõitsid ette iga marki limusiinid ja algas meie rahva majutamine.

Kella 18 olid kõik mõnusasti majutatud ja saunatatud ning sõit läks Naisvuori (Mikkeli linnas), kus kaljunuki peal oli meie esimene vabaõhukontsert. Ühtki vaba istekohta ei jäänud. (Edasi viimasel leheküljel)

Juhatuses arutati

6. juuni juhatuse koosolekul kinnitati mõnede loomakasvatagruppide (karjakud) uued töötasumäärad.

Väljalüpsitud piimatsentri-rist viidi sõltuvusse U-Allika öövalve tasustamine, uued karjatamise hindad kehtestati ka Raela, Salasoo ja Seakao farmis.

Samuti muudeti tärglissetöötuses töötavate tööliste tööhindad — need viidi sõltuvusse toodangu mahust.

Kuulati Endel Reimanni avaldust, milles ta palub tühistada Rapla TK otsus nr. 91 22. 05. 90 p. 1.5 õueajamaa andmisest Urmas Pallonile maja ehitamiseks. E. Reimann soovib taastada oma endist talu.

Otsustati: Kolhoosi juhatus ei saa tühistada Rapla TK otsust. Kui E. Reimann asub ajama oma talu dokumente, siis lahendab selle küsimuse rajooni maakorraldaja.

Kuulati kultuuritöötaja Peeter Palusoo avaldust, milles ta palub leida võimaluse eraldada raha 12 komplekti naiste ja meeste rahvariite tellimiseks.

Otsustati: Kui rahvariided

ära tellitakse, siis otsustatakse täpsemalt raha eraldamine.

Kuulati Ilse Valtri avaldust, milles ta palub võimaldada talle elamispiind Kuuse tallu.

Otsustati: Elamispiinda Kuuse talus pole võimalik anda, sest Aleksander Vlasov on sinna sisse kirjutatud ja ilma tema nõusolekuta ei saa panna majja uusi üüriknike.

Arutati veel kord eelmisel juhatusel päevakorral olnud vasikanahkade müüki Lipa laost. Asjaosalised ise kohale ei soovinud tulla.

L. Rometi eelnevast suusõnalisest avaldusest juhatuses esimehele võis aru saada, nagu oleks infolehes teda kahtlustatud, et ta sooritatud operatsioonist oleks isiklikku kasu saanud.

Juhatus otsustas lugeda asja lõpetatuks, kuna pikka aega tagantjärele pole võimalik enam täit selgust saada.

Müügidokumendid on nüüd ametlikult vormistatud ja vastavad isikud alla kirjutanud. Isikliku kasu saamises pole L. Rometit keegi sõnas ega kirjas süüdistanud.

Küll tuletati juhatuses otsuses laohoidjatele ja teistele

materiaalselt vastutavatele isikutele meelde, et materiaalseid väärtusi tohib müüa ainult korrektselt ja õigel ajal vormistatud saatelehtede alusel ja juhatuses loal.

Määrati poolaastainventuuri komisjon järgmises koosseisus: Tõnu Rahula, Aimi Põlluäär, Laine Oga, Erna Einama, Heino Niit, Riho Pihlak, Mari-Ann Siniallik.

Arutati kohtuotsust 1-25, mille alusel mõisteti Kalev Kasevälilt 25. 04. 90. a. välja Raikküla kolhoosi kasuks 425 rubla ja 11 kop.

Otsustati: K. Kasevälja töötasust kinni pidada 50% igas kuus kuni väljamõistetud summa laekumiseni.

Kauaaegse kohusetundliku töö eest ja seoses 50. aasta juubeliga premeerida Aime Veinbergi 200 rublaga.

Premeeriti I kvartali parimaid lüpsjaid Ülle Vahernat, Ljubov Rohtlat ja Helle Tiirikut.

Otsustati: Kevadtööde edukal lõpetamise eest maksta preemiat vastavalt esitatud nimekirjale.

Kuulati Tenno Alamaa avaldust, milles ta palub end võt-

ta kolhoosi liikmeks.

Otsustati: Võtta T. Alamaa kolhoosi liikmeks alates 05. 06. 1990. a.

Otsustati: Vastavalt avaldustele vabastada omal soovil Tiina Telve 05. 06. 90 ja Ülo Telve 11. 06. 90.

Kuulati Arvu Lubaso avaldust, milles ta palub end vabastada töölt 15. märtsist 1990.

Otsustati: Vallandada A. Lubaso \$37 p. 4 alusel alates 08. 06. 90.

Eelnevalt peab ta traktori korda tegema, vastasel juhul peetakse lõpparvest traktori remondi kulud kinni.

Kuulati Raikküla k/n. kirja ja Margit Pärna avaldust, milles ta palub vabastada end töölt üleviimise korras Raikküla k/n. raamatupidajaks alates 01. 03. 90.

Otsustati: Viia Margit Pärna üle Raikküla k/n. raamatupidajaks alates 01. 03. 90. a. ja vabastada kolhoosi liikmest 05. 06. 90. a.

Arutati läbi hukkunud loomade maksumuse kandmine loomakasvatuse kuludesse.

Kuna puuduvad otsesed süüdlased, otsustati kanda maikuu hukkunud loomade maksumus veise- ja seakasvatuse kuludesse: veisekasvatuse 641.91 ja seakasvatuse 1155.43.

Volinike koosolekul

andis majandi esimees Tõnu Rahula ülevaate aasta viie kuul töötulemustest.

Kevadkülv laabus viperusteta ja tööde lõpetamisega olid maakonna majanditest esimeste hulgas.

Eelmise aasta sama ajaga võrreldes müüdi tänavu 10,3 t liha rohkem. Piima kogutoodang oli samal ajavahemikul suurenenud (197 ts võrra), samuti väljalüps lehma kohta. Palju muret on põhjustanud loomade suur suremus.

Töötasufondist on õnnestunud 21 000 rubla kokku hoida, sellest 10 000 ehituselt.

Möödunud aastaga võrreldes oli rahaliste vahendite jääk 01. 06. 90 123 000 rubla vähem. Põhjus: aprillis loomi tapamajja vastu ei võetud. Olukord pole ka praeguks normaaliseerunud. Teatav abiventil on loomade vedamine Lenigradi, kuid paratamatult suurenevad sellega transpordikulud.

Peaagronoom teatab, et kellel on plaanis taastada endine talu, peaks juba praegu alustama dokumentide vormistamist.

Kes sügisel soovib müüa toidukartulit, võtku ühendust peaagronoomiga.

Arutati töödistsipliini rikumist. Kahenädalase omavõllilise puudumise eest oli koos-

olekule välja kutsutud Tailo Must. Mees kohale ei ilmunud.

Otsustati: avaldada Tailo Mustale vali noomitus. Kutsuda uuesti järgmisele juhatuses koosolekule. Kui kohale ei ilmu — vallandada.

Koosolekule oli välja kutsutud ka Vladimir Kuznetsov. Kuna aga praegu tunnevad miilitsamehed mehe tempude vastu huvi, siis sirvitakse tema paturegriit pärast eeluurimise lõpetamist.

Kinnitati juhatuses otsus 07. 05. 90 võtta kolhoosi liikmeks Riho Pihlak (16. 04) ja Ave Arro (18. 04).

Kuulati Villi Särekanno avaldust, milles ta palub, et talle müüduks kolhoosile kuuluv Mikumärdi talu.

Otsustati: müüa Villi Särekannole Mikumärdi talu 50% soodustusega.

Kuulati Aleksander Martensoni avaldust, milles ta teatab soovist taastada oma talumajapidamist ning palub tagastada talle endine talumaa, mis asub Allika külas 10,14 ha suuruses.

Otsustati: Kolhoos on nõus talu taastamisega endise põllutalu piires. Talu taastamise sooviga pöörduda taotlejal

Rapla Maakonna Valitsuse poole.

Kuulati Ivi Klaari avaldust, milles ta palub läbi vaadata tema avaldus seoses kodutalu «Jaaniste» tagastamisega.

1941. a. juunis küüditati teda koos ema ja vennaga Kirovi oblastisse. Täna on nad rehabiliteeritud. 1985. a. andsid nad avalduse Rapla rajooni täitevkomiteele kodutalu «Jaaniste» tagastamiseks. Vastati, et 1947. a. maakorralduse seadusega on «Jaaniste» talu arvatud A. Villardi valduseks ja avaldust ei rahuldatud.

Arutluse käigus leiti, et majandil pole momendil ühtki teist sobivat hoonet väetiste hoidmiseks. Väljakujunevas olukorras pole perspektiivikas ehitada uut suurt väetisehoidlat.

Avaldati arvamust, et riik peaks kolhoosile hüvitama väetisehoidla rekonstrueerimisel tehtud kulutused ja leidma majas elavaile inimestele uue elamispinna.

Milles kolhoos süüdi on, ega tema ei küüditanud. Pealegi polnud kolhoos esimene hoonne valdaja, sest pärast Kalde küüditamist pidas talu Endel Tamberg ning alles siis tuli Arthur Villard, kes müüs «Jaaniste» elumaja kolhoosile. Kün ühistati 1949. a. Arthur Villardilt.

Otsustati: selle küsimuse peab lahendama kohus.

Muudeti palkide müügi ja saagimise hinda.

Otsustati: kinnitada palkide müügi hinnad selliselt:

1) väljapoole kolhoosi palkide müügil kasutada kokkuleppehinda;

2) kolhoosi liikmetele müük: laoplatilt — hinnakirja 07-03, Tln. 1985 jürgi metsast — 1 tihumeetri hind 7.60 rbl. (endine hind).

Märkus: müük metsast tähendab, et tarbija (ostja) peab ise palgid üles töötama.

Kinnitada palkide saagimise hinnad alljärgnevalt:

1) kolhoosis mittetöötavatele inimestele:

2kordne saagimine 15.30 rbl./tm
1kordne saagimine 9.00 rbl./tm

10% palkide kogusest arvestada kolhoosi tuludesse.

2) kolhoosis töötavatele inimestele:

2kordne saagimine 7.15 rbl./tm
1kordne saagimine 4.50 rbl./tm

Arutati revisjonikomisjoni juunikuu akti. Leiti, et kõik vanad küünid tuleb üle vaadata ja hinnata, milliseid küüne on veel võimalik kasutusele võtta, millised lammutada.

L. Luks juhtis veel kord tähelepanu, et masinate garageerimine on juhtkonna kontrolli alt väljunud. Mitte kõik öövahid pole oma ametikohustuste kõrgusel ja esineb juhtumeid, kus majandi masinatega seigeldakse öösel ringi.

Raikküla mõisa ajaloost

(Järg)

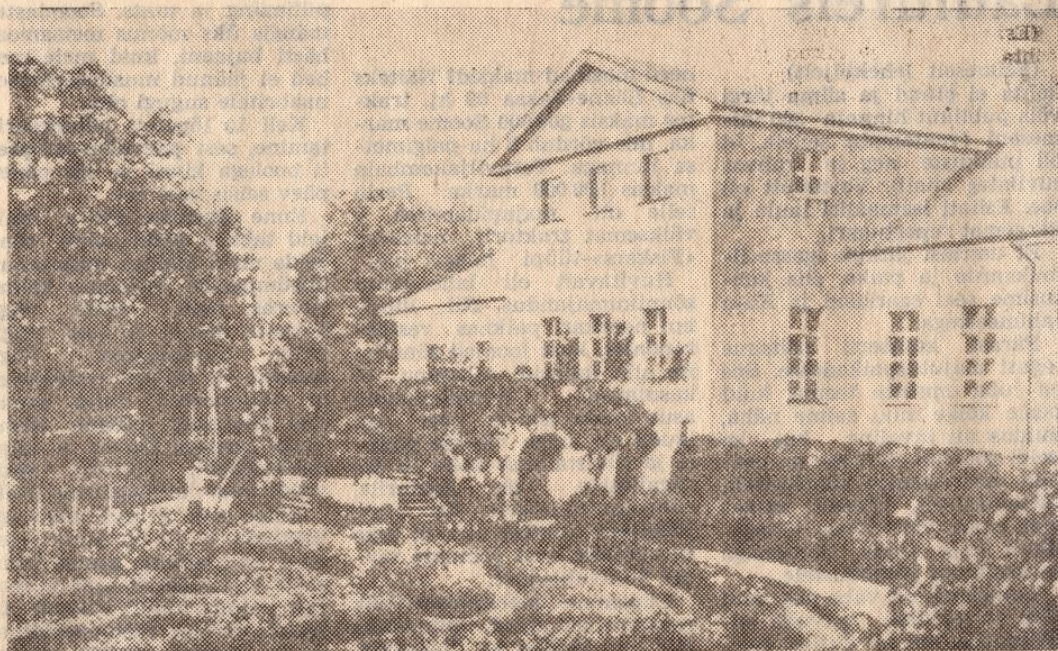
1860. aastate algus oli Raikküla elus mitmeti väga tähelepanuväärne. Peatume siin ainult mõnel momendil. 1860. a. oli mõisahoonetele tõenäoliselt tehtud põhjalikum reparaatuur, millest kõige kallimaks ja suurejoonelisemaks pidas K. hoonetele inglise kiltkivi plaatidest katuse valmistamist, lootes selle järel aastasajaks vabaneda parandustöödest. Peremehe lootus täituski. Peahoone katus püsis korralikuna kuni 1960. aastani, mil hävis õpilaste huligaansusest tekkinud tulekahjus. Samadest plaatidest katus püsib veel parempoolsel kõrvalhoonel.

Raikkülas ettevõtetud reparaerimistööd 1860. a. kevadel ja suvel olid ilmselt tehtud tähtsa visiidi puhuks, mis teostus 1861. a. kevadel. Eelmisel suvel viibis K. perekond mõni kuu Saksamaal peamiselt mõisaproua tervise pärast. Sellel sõidul valmistati tõenäoliselt ette peremehe kõige parema noorpõlve ja üliõpilasaastate sõbra, tookordse Preisi saadiku (1859-62) Venemaal, hilisema Preisi välis- ja peaministri vürst Otto von Bismarcki külaskäiku Raikkülla.

Seoses B. külaskäiguga on tuntuks saanud pooleldi anekdotlik lugu Raikküla mõisa alla kuulunud talumajade korstnatega, mis omal ajal meeldiva naljana palju laineid löönud.

Keyserling, kes teatavasti oli oma ajastu üks eesrindlikumaid isikuid, laskis Raikküla mõisa talupoegadele ehitada mantelkorstnaga elamuid. Talupojad, kes aastasadu olid harjunud oma suitsuste rehielamutega, suhtusid sellesse mõisahärra pealesunnitud eesrindlikku uuendusse väga skeptiliselt ja rahulolematult.

Bismarcki külaskäigu ajal tegid mõlemad sõbrad pikki jalutuskäike ning külastasid ka külarahvast. Riigitegelasele huvitas B. kõik, mis puudutas Eestit ja selle mõisama-

Raikküla mõis (tagumine fassaad, 1887. aastal)

jandust. Vesteldes ühe talutaadiga, küsis B., kuidas sellele meeldib mõisahärra kingitus — korstnaga varustatud maja. Selle peale kostnud talumees: «Oo, härra, seitsaadik, kui ma korstna kinni topisin, saab ka selle korstnaga ära elada.»

Sama aasta novembris valiti K. maanõunikuks, see amet tõi kaasa perekonna elama asumise Tartusse (1862. a.), kus nad elasid Suurel turul peaaegu 7 aastat. Tagasi Raikkülla kolitud, kirjutas ta oma vanemale tütrele Helenele, kellest vahepeal oli saanud õuedaam Peterburis: «Tunnen, et meie kõige loomulikumaks elukohaks peab alati Raikküla jääma.»

1874. aastast algab Raikküla elus teatud mõttes languse periood. Selle aasta alguses suri Raikküla A. Keyserlingi noorim tütar Marie (sünd. Raikkülas 1. mail 1856), kes olivat talle väga südamelähedane olnud ning kelle kaotus talt tükiks ajaks töötahte röövis. Sellal loobus ta ka Kõnnu ning Kergu majanduse juhtimisest ja andis mõlemad mõisad poeg Leole ning pühendus ise enam ja enam aiandusele, esmajoonelise lillikultuuridele. Tema oli ka esimene mees, kes Eestisse rajas

kiviktaimla. Umbes sajand hiljem vallutasid kiviktaimlad kõik meie pargid ja aiad. Seda 1881. a. «alpitaimede jaoks konstrueeritud väikest mäe aias» nimetab ta ise alpimäeks («auf meinem Alpenberge»). Kõik K. ülejäänud aeg oli täidetud peamiselt lilledega askeldades, välja arvatud 1879. a. koos pojaga suure õlletööstuse projekteerimine.

8. mail 1891 suri krahv Alexander Keyserling oma kabinetis tugitoolis ja maeti mõisa lähedale tema enda valitud kuusetukka, kuhu juba 1874. a. oli maetud tütar Marie ja 1885. a. algul ka abikaasa.

Mõtte end armastatud kodu lähedale matta lasta ning siia perekonna kalmistu rajada leidis ta ilmselt oma sõbra Jaanus Uexkülli juures Vigalas külas viibides. Kohe pärast naise surma, tellides naise hauale monumenti, tellis ta samasuguse ka enda jaoks valmis. Naise oma pidi valmis 1886. a. juulis, tema aga jääma kuni vajaduseni monumenti valmistaja Kopyowsky juurde. Naise hauakivi oli kiri: «Meinen Frieden gebe ich Euch» (oma rahu annan ma teile). Oma monumentile oli ta valinud järgmise hauakirja: «Der Geist der Wahrheit wird der Weg

Euch weisen in aller Wahrhaftigkeit» (Tõe vaim näidaku teile teed tõearmastuses). Selle järgi elas ta viimse hingatõmbeni.

Paraku on Keyserlingide kodukalmistu olnud pikka aega äärmises korras: plaadid-monumendid, piirded lõhutud ja laiali tassitud, hauad lahti kaevatud. (Eelmisel aastal alustasid siiski entusiastid matmispaiga puhastamist võsast ja korrastamist on jätkatud ka tänavu.)

Rüütelkond laskis valmistada A. Keyserlingile ajastule vastavas eklektilises stiilis vapp-eptaafi, mis säilib tänaseni Tallinna Toomkirikus. Selle 180 cm diameetriga pärna-puust eptaafi on valmistanud 1892. a. Tartu kunstisler Noppason.

1891. a. 2. novembrist kuulub Raikküla mõis juriidiliselt K. pojale Leole, kellele kuulusid teatavasti 1874. a. peale juba Kergu ja Kõnnu. Leo suri aga peatselt (1895) ning Raikküla jäi tema pojale, tuntud baltisaksa filosoofile Hermann Keyserlingile. Viimase sulest on säilinud käsikirja baltisakslaste hoiaku probleemide kohta a. 1914—1917.

H.K. valdas mõisa kuni võõrandamiseni ja lastekodu loomiseni.

Volinike koosolekul

Otsustati: garaazidesse tuleb üles panna nende nimed, kes peavad oma masinad õõseks garaazi tooma. Automajandi juhatajal valmistada järjekordseks juhatuse koosolekuks ette vastavad nimekirjad.

Kinnitati a/ü ja administratsiooni vaheline kokkulepe.

Seoses läheneva üldlaulupeoga otsustati: meeskoori liikmed ja tantsupeol osalejad puuduvad administratsiooni loal. Töötasu

nende päevade eest ei maksta. Kuupalgalistel võetakse nende päevade eest kuupalgast maha.

Seoses lastevanemate passivisusega abistada Kuusiku lasteada puude lõhkumisel

Otsustati: paluda Kuusiku lasteaialt meie majandi lastevanemate nimekirja, kes pole puude lõhkumisel abistanud.

Esitatud nimekirja alusel nõuab majand lastevanemalt sisse laste sõidukulud Kuusikule ja tagasi.

Esimees informeeris, et rahvalt Leedu toetuseks korjatud annetusest 1110 rubla on Leedu arvele üle kantud 551 rubla. Ülejäänud jäeti majandi Kaitseliidu käsutusse.

Laulureis Soome

(Esimeselt leheküljelt)
kohta ei olnud ja silma järgi võis publikut hinnata 300 inimeseni (vaatamata sellele, et oli puhkuste aeg ja rahvas suvilates laiali). Vastuvõtt oli soe. Esitati isamaalisi laule ja kergemat repertuaari.

Et eestlasi jätkub igasse ilmaakarde ja paika, siis kohustusime seal saarlaste ja Kaiu jahimeestega.

Pärast kontserti sõitsime tagasi majutuspaikadesse. See on juba omaette teema, kuid peale kõige muu saime näha, kuidas nii tavaline kui ka veidi jõukam inimene on osanud oma elamise käepärastel, ratsionaalselt, lihtsalt, mugavalt enam või vähem luksuslikult sisse seada. Ühesõnaga — vastavalt võimalustele.

Laupäeval oli vaba aeg kuni 12ni ja võisime tutvuda südalinnaga, mis oli ühtlasi kaubanduskeskus. Põhiline oli seal turg. Kõrvuti on era- ja riiklik kaubandus. Saada on kõike, mida inimene iganes vajab. Kauba hindade juures on tihti võimalik tingida.

Kuna viibisime seal valutavaba vahetuse korras, siis organiseerisid võõrustajad näo peale 150 marka päeväraha. Nii et mälestuseks ikka nipet-näpet kaasa osta sai ja seega oli ka põhjust turul tähtsa näoga ringi vaadata.

Üldiselt peab ütleva, et soomlased oskavad raha lugeda. Ega nad lahtist raha suurt kodus ei hoi. Kui väja, torakab ta linnas spetsiaalse magnetkaardi automaati ja see annab sulle soovitud summa kohe peo peale.

Pärastlõunal külastasime Vesa Lampiseni näidistalu. Peremees oli 39aastane, perenaine, kaks tütart ja poeg. Talu noorimast 7aastasest pojast loodeti pärijat.

See oli meile kui maainimestele kõige südamelähedasem ja õpetlikum kohtumine. Seal nägime, mida üks talu endast kujutab ja kuidas seda majandama peab. Maa üldpindala ei saanudki päris selgeks. Igatahes oli metsa 150 ha, sellest puhast palgimetsa 50 ha; 17,5 ha põldu, sellest silomaterjali all 8 ha, millelt koristati kaks niidet, 1 ha suhkrupeeti ja aiamaad omatarbeks 0,1 ha.

Talus peeti 22 lüpsilehma ja kokku oli 40 veist. Orienteeruti piima müügile. Lehma keskmine aastatoodang 7300kg.

A. O.: «Majapidamine on põhjalikult mehhaniseeritud ja varustatud vajalike masinatega. Talus oli 3 traktorit, teraviljakombain «Sampo» ja kõik põllutööriistad, mis on vajalikud künnist-külvist kuni lõikuseni. Peale selle peedikülvik ja -koristaja. Teraviljakülvikule läheb korraga peale seeme ja väetis ning kui vaja, siis ka heinaseeme. Mis

need masinad maksid? Näiteks üks Lääne-Saksa 89 hj. traktor maksis 200 000 Soome marka, mis võrdub 5 ha palgimetsa hinnaga. Teraviljakombain maksis 300 000 marka. Peale selle oli majapidamises 2 väiksemat traktorit, metsaveo «Fiskars»-tüüpi haagis jne.

Huvitavalt oli lahendatud sõnnikumajandus. Nii lüpsikui noorkari paiknes restpõrandatel, kust loomad sõnniku ise alla tallasid. Allapanu ei kasutatud. Sõnnikuhoidla asus lauda kõrval, läga aga lauda all. Läga viiakse põllule ja süvistatakse kohe 15 dm sügavusele, 100t hektarile, rühvelkultuuridele 180 t/ha. Põhiliselt antakse sõnnik ikka kesapõllule, sest peetakse rangelt viljavaheldust.

Lüpsmine mehhaniseeritud, roostevabad torud, piimatankur oli ühtlasi ka jahutaja. Kaubastati 1,3 t piima päevas. Piima äraveoga tegeleb teine firma ja see tootja muredesse ei puutu. Piima rasvaprotsent 4,2. Kehva looma ei peeta.

Kogu talu tööperemeestest peremees, perenaine ja väikemees, tütreid olid kolleialised.

Rootsi malli järgi kasutati maja kütteks laudas tekkivat soojust, st. lauda 25° õhk juhitakse soojamuundurisse ja sealt vesisoojuskandjasse, mis pannakse radiaatorites tsirkuleerima.

Talvel 30° külmaga suudab süsteem majas pidevalt 20° toatemperatuuri säilitada. Loomulikult oli ka keskküttekattel, kuid peremehe sõnusti tarvitatakse seda ainult prahi põletamiseks.

Küll oli aga majas leivaahi, sest perenaine küpsetab ise kodus leiba, mida ka meile maitsta anti. Toidu valmistamiseks kasutati elektripliiti ja mikrolaineahju.

L.K.: «Talu interjööri väga maalähedane ja lihtne nagu muiste meilgi. Juba majja sisenedes tekkis hubane ja kodune tunne. Kõikjal hakkas silma hea viimistlus. Põrandad, seinad, laed — naturaalne lakitud värvimata puit. Põrandal perenaise omakootud kaltsuvaibad. Tubades nahkmööbel.

Olime seal peres esimesed väliskülalised. Oli väga lahke pererahvas. Kohalikke ekskursionsioone olevat seal juba tüütusenini käinud ja nad kippuvad igapäevast töörutmi segama.

Eeskujuliku majandamisega oli neil hulk aukirju võidetud ja mõõdunud aastal ka 100 000 marka.

Muuseas pärisime, kas peremees viina ka võtab?

Meelde jäid sõnad: «Viis aastat pole võtnud. Talupidamise juures on vaja tarka mõistust ja selget pead.»

Lahkusime külalislahkest perest alles viie paiku. Öhtul oli kõva saunashow (meestel

ehtsa suitsusaunaga), šašlõkk, pillimäng ja tants. Soomlastel mängis üks mõnus metsamees hästi bajaani, kuid meie mehed ei jäänud musitseerimises naabritele sugugi alla.

Kell 10 lõpetati pillerkaaritamine, sest päevakavast peeti hoolega kinni ja üks põnev päev seisib veel ees.

Enne järgmise päeva muljeid tahaks siiski mõne sõna öelda meid Maiuga majutanud ülisümpaatse perenaise kohta. Habras, hele, väike, väga naiselik naine. Ta elas nagu väike kuninganna. Väga moodne ja stiilselt pisiasjade ni väljapeetud, kuid samal ajal üllatavalt hubane kodu. Valge jaapani klaver ja valge nahkmööbel, kiiktool, vesivoodi, suur ja käepärane köök.

Kõige selle juures tuleb aga imetleda, et ta on kuue lapse ema, kes kümme aastat tagasi jäi leseks ja sel ajal oli majast valmis ainult süvend. Ta töötab pangas raamatupidajana ja teenib 10 000 marka kuus. Tänu tema töökusele ja heale majandamisoskusele on ta suutnud luua oma perle kauni kodu. Iga kuu tasub ta 2000 marka maja ehitamislae nu kustutamiseks. Igal vabal momendil tegi käsitööd, välja arvatud pühapäev. Tõeline naise etalon!»

A.O.: «Palju on muidugi sissetulekust. Kas või maja ehitamine. Kui sul on ikka seda money-money palju, siis on sellele vastavalt ehitatud ka maja. Kui aga keskpärast elatakse, siis on elamine lihtsam, aga korras.»

L.K.: «Pühapäeval tutvusime Mikkeliga suurepärase toomkirikuga. Oli parajasti leerilaste püha (umbes 25 leerilast) ja kirik murdu rahvast täis. Valdavas osas noorem rahvas. Suuri vaevu õnnestus lõpuks sisse pääseda. Meie mehed laulsid seal vaikselt kaks laulu. Kõlas võrratult kaunit!»

A.O.: «Minu jaoks oli see suurim elamus, sest pole kunagi varem kirikus laulnud. Milline suurepärase akustika!

Iga üksik hääl oli kooris kuulda. Valesti laulda oli lihtsalt võimatu. Tundsin, kuidas külm juga jooksis peanahast jalavarvastesse.

Sealne toomkirik sarnanes paljuski Rapla kirikuga, ainult palju suurem ja imposantsem. Ehitatud samuti sajandivahehusel ja tõenäoliselt sama saksa arhitekti projekti järgi.

Toomkirikust viidi meid Mannerheimi muuseumisse. Muuseas nii Soome Talvesõja kui nn. Jätkusõja ajal asus vägede staap Mikkelis.

Tutvustati palju vaatamisväärsusi. Meie sõpruskoori kaks meest olid Talvesõja veteranid.

Peale muuseumi külastamist muidugi kohvitasime ja loomulikult ka laulsime.»

L.K.: «Varsavuori» hotelli juurest järgnes tunnike laevamatka mööda Saimat. Väikese mugava laevukese pardalt avanes suurepärase pannaam ja üks kaunis vaade vaheldus teiega.

Samas restoranis oli ka meelde jääv lahkumine. Mälestuseks ja sõpruse märgiks kingiti igale lahkujale põleva küünlaga klaasist küünlajalg sümboliseerimaks kustumatut sõprusädet.

Lahkumissõprus ja juba hakkaski meie ratastega laevuke koju poole veerema.

Ausalt öeldes tuli koduigatsusele vaatamata ikka päris kurb tunne peale, kui Soome toll löi passi Soomest lahkumise templi. Varsti-varsti pani ümbritseva nägemine meid kahe jalaga jälle argipäeva reaalsusesse.

Kas sõprussidemed jätkuvad? Kindlasti ja kui mitte enne, siis järgmise aasta kesakuul ootame oma soome sõpra Raikkülla. Kuid arvame, et kohtume individuaalselt või perekonniti varemgi.»

A.O.: «Ehkki sellistel välisreisidelt meie praegusse proosalise reaalsuse naasmine on üsna valuline, on reiseid siiski vaja, et näha, kuidas maailmas elatakse, ja tead, kuhu poole pürgida.»

Pere juurdekasvu puhul

Elli Kalde ja Ivan Kangur — poeg 13. 06

Pille Vuks ja Margus Sillavere — tütar 14. 05

Koida ja Maidu Altmets — poeg 21. 05

Juubeli puhul

Aime Veinberg 50 14.06

SAAME TUTTAVAKS

Urmas Veljaots — loomakasvatuse tööline

Tõnis Ruumet — põllutööline

Harald Kont — metsatööline

Vastutav toimetaja ERNI TAMMARU

Raikküla kolhoosi infoleht
Toimetus: 203502 Rapla
rajoon, Raikküla skj.
telefon 64 421; 64 475
Trükiarv 400

Tasuta
Mak 05 trükipoognat
Tellimise nr. 1911
Rapla Trükiakoda
Rapla, Kalda 2